

Avaluar i valorar

Segons el Diccionari Fabra els verbs *avaluar* i *valorar* són sinònims. Dit altrament, per a la definició de *valorar* hom hi remet el lector a *avaluar*, que significa, «determinar, especialment, aproximadament, la vàlua o valor (d'alguna cosa) o bé una magnitud». Però la Gran Enciclopèdia Catalana reconeix a *valorar* un altre significat del llenguatge comú: «atribuir valor o vàlua». Efectivament, en una frase com *Valoro molt la seva amistat*, no seria pas adequat de substituir *valorar* per *avaluar*. Aquests dos verbs presenten dues sèries semblants de substantius: la dels primitius *valor* i *vàlua* (que és un mot esdrúixol, amb l'accent a la primera síl·laba, i no pla, amb l'accent a la *u*, tal com molts creuen), dels quals procedeixen els verbs, i els derivats d'aquests verbs, *valoració* i *avaluació*, que designen l'acció de valorar o avaluar. Disposades altrament, podríem dir d'una manera orgànica, aquestes sèries de noms i verbs són les següents: *vàlua*, *avaluar* i *avaluació*; *valor*, *valorar* i *valoració*. Hi ha, però, qui recorre encara a una tercera sèrie, formada pels dos darrers elements, és a dir, el verb i el substantiu que en designa l'acció: «valoritzar» i «valorització». En català, és cert, podem formar verbs i substantius per mitjà d'aquests sufixos —itzar i ització—, però la llicitud del procediment sembla lògicament reservada a aquells casos en què els mots obtinguts expressen o designen una nova idea. raó per la qual, segurament, ni el

Diccionari Fabra ni la Gran Enciclopèdia no recullen aquestes formes, «valoritzar» i «valorització», considerades innecessàries i de les quals, per tant, val més abstenir-se.

Per a l'expressió de les idees de sentit contrari, el Diccionari Fabra només admet *desvalorar* i *desvaloració*, però la Gran Enciclopèdia ja recull la parella corresponent de la família paral·lela de mots, *devaluar* i *devaluació*, especialment aplicables a la moneda, cas en què són actualment, per dissort, molt usuals. Això ens permet de dir, per tant, per exemple, *Han devaluat el franc* o *La devaluació de la pesseta*, en lloc de *Han desvalorat el franc* i *La desvaloració de la pesseta*, tal com caldria si ens haviem d'atenuar a la normativa del Diccionari acadèmic.

No trobem tampoc al Diccionari Fabra cap dels mots que caldria per a l'expressió de la idea de repetició —del significat de què tractem, és clar. La Gran Enciclopèdia ja admet, però, alhora *revalorar* i *revaloració*, i *revaluar* i *revaluació*, aquests dos darrers mots amb un sentit més especialment econòmic.

En tots els casos, i no és estrany considerant el que hem exposat, hom no s'està de recórrer també als compostos de «valoritzar» i «valorització»: «devaloritzar», «revaloritzar», etc., de què sembla que valdria més prescindir a fi de normalitzar definitivament l'ús dels mots d'aquest camp de significació.